

FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE REGIONALĂ (FEDR)

Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) este unul dintre principalele instrumente financiare ale politicii de coeziune europene. Acesta a fost creat în 1975 cu scopul de a contribui la reducerea disparităților dintre nivelurile de dezvoltare ale regiunilor europene și de a îmbunătăți standardele de viață în regiunile cele mai defavorizate. O atenție deosebită este acordată regiunilor afectate de handicapuri naturale sau demografice grave și permanente, precum regiunile din extremitatea nordică cu o densitate a populației extrem de scăzută și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase.

TEMEI JURIDIC

Articolele 174-178 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

OBIECTIVE

La articolul 176 din TFUE se prevede că FEDR este menit să contribuie la corectarea principalelor dezechilibre regionale din Uniunea Europeană. Acest obiectiv se realizează prin acordarea de ajutor:

- pentru dezvoltarea și ajustarea structurală a regiunilor rămase în urmă;
- pentru reconversia regiunilor industriale aflate în declin.

Normele privind FEDR pentru perioada 2021-2027 sunt stabilite în următoarele documente:

- un regulament privind FEDR și Fondul de coeziune;
- un regulament ce cuprinde dispoziții specifice pentru obiectivul aferent cooperării teritoriale europene (Interreg).

FEDR are două obiective principale, și anume:

- investiții în creșterea economică și locuri de muncă – pentru consolidarea pieței muncii și a economiilor regionale;
- cooperarea teritorială europeană, care vizează întărirea cooperării transfrontaliere, transnaționale și interregionale în interiorul UE.

Resursele alocate pentru primul obiectiv au fost acordate unor regiuni care fac parte din trei categorii diferite:

- regiunile mai dezvoltate, al căror PIB pe cap de locuitor depășește 100 % din media UE;
- regiunile de tranziție, al căror PIB pe cap de locuitor se încadrează între 75 % și 100 % din media pe UE;
- regiunile mai puțin dezvoltate, al căror PIB pe cap de locuitor este mai mic de 75 % din media UE.

Detaliile privind alocarea și utilizarea viitoare a fondurilor FEDR sunt stabilite în acordurile de parteneriat, care sunt acorduri între Comisie și fiecare stat membru cu privire la modul de utilizare a fondurilor și sunt create cu sprijinul partenerilor regionali și sociali.

Cadrul general pentru realizarea și punerea în aplicare a FEDR este stabilit în Regulamentul privind dispozițiile comune, care acoperă mai multe alte fonduri ale UE și identifică obiective specifice și domeniul de aplicare al eventualului sprijin.

CONCENTRARE TEMATICĂ

În perioada 2021-2027, politica de coeziune are cinci obiective de politică (OP) pentru FEDR, FSE+ și Fondul de coeziune:

- o Europă mai inteligentă – o transformare economică inovatoare și inteligentă (OP1);
- o Europă mai ecologică, cu emisii scăzute de carbon (OP2);
- o Europă mai conectată – mobilitate și conectivitate TIC regională (OP3);
- o Europă mai socială – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale (OP4);
- o Europă mai apropiată de cetățeni – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale (OP5).

Fiecare regiune și fiecare stat membru trebuie să direcționeze cel puțin 30 % din alocarea lor din FEDR către OP2, și anume o tranziție mai ecologică, cu emisii scăzute de dioxid de carbon, către o economie cu zero emisii nete de dioxid de carbon și către o Europă rezilientă. În plus, pe baza prosperității lor, fiecare regiune și stat membru trebuie să își concentreze cheltuielile asupra OP1, și anume o Europă mai competitivă și mai inteligentă. Finanțarea trebuie distribuită după cum urmează:

- regiunile sau statele membre mai puțin dezvoltate trebuie să aloce cel puțin 25 % OP1;
- regiunile sau statele membre în tranziție trebuie să aloce cel puțin 40 % OP1;
- regiunile sau statele membre mai dezvoltate trebuie să aloce cel puțin 85 % din fonduri OP1 și OP2.

FEDR sprijină, de asemenea, dezvoltarea urbană sustenabilă. În perioada 2021-2027, cel puțin 8 % din resursele FEDR (la nivel național) vor fi alocate dezvoltării urbane sustenabile și creării Inițiativei urbane europene, ceea ce le permite zonelor urbane să experimenteze soluții inovatoare pentru provocările urbane.

Politica de coeziune cuprinde o listă de activități care nu sunt finanțate de FEDR. Aceasta include dezafectarea sau construirea de centrale nucleare, infrastructura aeroportuară (cu excepția regiunilor ultraperiferice), unele operațiuni de gestionare a deșeurilor (de exemplu, depozite de deșeuri) și sprijinirea industriei tutunului.

BUGETUL ȘI NORMELE FINANCIARE

În perioada de programare 2021-2027, UE a alocat peste 392 de miliarde EUR pentru politica de coeziune. Aproximativ 226 de miliarde EUR au fost alocate FEDR. Această alocare includea 9 miliarde EUR prevăzute pentru cooperarea teritorială europeană (CTE) și 1,9 miliarde EUR, sub formă de alocații speciale, pentru regiunile ultraperiferice și cele cu o densitate redusă a populației.

Regiunile mai puțin dezvoltate vor beneficia de niveluri de cofinanțare de până la 85 % din costurile proiectelor. Ratele de cofinanțare pentru regiunile de tranziție și pentru regiunile mai dezvoltate vor fi de până la 60 % și, respectiv, 50 %.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene se află pe picior de egalitate în ceea ce privește elaborarea de noi acte legislative privind fondurile structurale și de investiții europene. Regulamentul privind FEDR și Fondul de coeziune pentru perioada 2021-2027 a făcut obiectul procedurii legislative ordinare, în cadrul căreia Parlamentul European se bucură de drepturi depline de a propune modificări. În cursul negocierilor privind politica de coeziune a UE pentru perioada 2021-2027, Parlamentul European a reușit să crească nivelul de cofinanțare pentru proiecte și să amelioreze gradul de flexibilitate în aplicarea normelor. De asemenea, Parlamentul a majorat sprijinul acordat de FEDR orașelor și politicilor urbane integrate.

Pentru mai multe informații pe această temă, vă rugăm să consultați site-ul web al [Comisiei pentru dezvoltare regională](#).

Kelly Schwarz
10/2023

